

Un sistema sense confiança

MAX JIMÉNEZ BOTÍAS

La crisi financera ha posat de manifest que no serà possible recobrar la credibilitat dels consumidors en els bancs si no es produeix una reordenació més ètica del sistema.

¿Per què els clients haurien de confiar en els bancs i les asseguradores si la desconfiança regna entre les mateixes entitats? En opinió d'Adjiedj Bakas i Roger Peverelli, autors de *The Future of Finance* (El futur de les finances), en què també han col·laborat diversos experts del sector bancari, la moralitat de la indústria financera està en entredit. La confiança dels consumidors en les empreses del sector està debilitada. I encara que els governs han realitzat un gran esforç per poder restablir la confiança en les empreses del sector que mou els diners, el sistema no n'ha sortit del tot ben parat segons el que opinen els ciutadans. El llibre, prologat pel conseller delegat d'ABN Amro, nomenat pel Govern holandès, Gerrit Zalm, sosté que la tempesta financera de la qual encara es veu el rastre de destrucció deixarà alguna cosa més que cicatrius i blaus: "Confiança és una paraula que no pot ser utilitzada d'una manera creïble per part dels agents financers en aquests moments. El seu significat s'ha pervertit".

Primer, transparència

En tot cas, la idea argumental dels diferents articles del llibre és que no serà possible restablir la confiança si no és per mitjà "de la transparència, la simplicitat i l'ètica", explica Reggy de Feniks, un dels consultors que han col·laborat en el llibre i que aporta l'experiència del sector financer espanyol. "No és possible fiar-se dels experts, perquè ¿qui és realment un expert actualment?", es pregunta. Ningú en la indústria financera va ser capaç de predir la magnitud del desastre.

Tot i que el mercat espanyol s'ha salvat relativament dels actius considerats tòxics, els clients de la banca no han estat immunes a

productes que van acabar erosionant o evaporant els seus estalvis. Casos com el de Bernard Madoff, Lehman Brothers i altres, que es van originar en tercers països, han tingut efectes indesitjats entre els inversors espanyols, que encara no han estat compensats en la seva totalitat. Per a ells, com per als que veuen com la seva hipoteca augmenta quan baixa l'euríbor, perquè han firmat una complexa assegurança, amb característiques més o menys opaques, el sistema financer té l'obligació de "tornar als elements bàsic", diu De Feniks. "És imprescindible que el mercat sigui intel·ligible". La simplificació de mètodes, serveis i productes també s'estén a la solució global que s'hauria de donar a aquesta crisi financera: "Separar els actius deteriorats en una banca dolenta és la solució més fàcil d'entendre", raona, perquè d'aquesta manera no es compromet la solvència de la resta del sistema. Però més enllà d'aquesta solució, "¿resulta acceptable que a Alemanya, per posar un exemple, hi hagi més de 150 productes d'assegurances que són diferents?", es qüestionen aquests experts. De Feniks apunta que, afortunadament, en el camp de la transparència i la simplicitat s'han fet alguns passos significatius. Destaca la sobrietat dels productes i les operacions d'ING a Holanda, però també l'activitat de Caja Navarra a Espanya. La caixa informa els seus clients del que guanya amb la gestió dels seus estalvis o els permet decidir a què han de destinar-se els recursos de l'obra social. I és que en el fons de la discussió se situa l'ètica del sistema financer i si hi contribueix "que les entitats financeres tinguin --hagin tingut-- beneficis que augmenten el 20% d'un any a l'altre".